

Könyvajánló

Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái. Bp. Pont Kiadó. 1997, 221 oldal 990 Ft (Gyermekvédelmi kiskönyvtár sorozat)

A gyermekek védelme nem választható el a társadalmi-gazdasági problémáktól. Egy-egy ország gazdasági helyzete, politikája és szociálpolitikája nagymértékben befolyásolja a gyermekek és a családok életkörülményeit.

A szerző, Herczog Mária szociológus, a gyermekvédelem problémáinak alapos ismerője, a Gyermek-Család-Ifjúság című folyóirat főszerkesztője.

A könyv elsőként a gyermekvédelem fogalmát, célját határozza meg, illetve bemutatja a gyermek és a család helyének és szerepének változását. Ezt követően olvashatunk a magyar és a nemzetközi gyermekvédelem 1945-ig terjedő történetéről, felépítéséről, továbbá a magyar gyermekvédelem 1945 utáni történetéről és szerkezeti változásairól. Külön fejezet foglalkozik a gyermekvédelem II. világháború utáni nemzetközi gyakorlatával. A következő anyagréssz napjaink magyar gyakorlatának szemléleti és szakmai ellentmondásairól szól. A könyv utolsó fejezete a gyermekvédelmi törvénnyel várható változásokat és problémákat vázolja. (A kiadvány még azelőtt jelent meg, hogy az Országgyűlés a törvényt – 1997 áprilisában – elfogadta.)

A szerző arra hívja fel a figyelmet, hogy nincsenek egyszerűen megválaszolható kérdések és könnyű megoldások. A hagyományok, a kultúra, az iskolarendszer, a médiák, a nemzetközi gyakorlat sokféle módon – sokszor kiszámíthatatlanul – hatnak.

Kulcsár Kálmán: Jogsziológia. Bp. Kulturtrade Kiadó. 1997, 358 oldal 1495 Ft

Kulcsár Kálmán, mint ismeretes, a jogszociológia talán legkiválóbb hazai képviselője. A szerzőt könyve megírása során – saját bevallása szerint – két dolog vezérelte. Egyrészt korszerű tankönyv készítése a jogász-szociológusképzés számára, másrészt kézikönyv rendelkezésre bocsátása mindazoknak, akik a jog társadalmi összefüggései iránt érdeklődnek.

Kulcsár kötete anyagát három nagy egységbe rendezte. A könyv első része bemutatja a jogsziológia helyét és funkcióit a jogi gondolkodásban: meghatározza a jogi gondolkodás jellemzőit, felvázolja a jogsziológia megjelenésének és fejlődésének történetét. A második rész a jogrendszer és a társadalom összefüggéseit (a jogrendszer szociológiai problémái, a jog működése a társadalomban stb.) tárgyalja. A harmadik rész a jogalkotás és jog érvényesülése kérdését elemzi, a szerző szót ejt a jogalkotás és a társadalom viszonyáról, a jog érvényesülésének folyamatáról és a jog változásáról. Kézikönyvhöz illően a kötethez név- és tárgymutató tartozik. A három rész után gazdag irodalomjegyzék segíti elő a további tájékozódást.

A kötet a jogsziológia alapjainak kiváló történeti és tematikus összefoglalása, valóban tankönyv és kézikönyv egyszerre.

Nagy József: Nevelési kézikönyv személyiségfejlesztő pedagógiai programok készítéséhez. Szeged. Mozaik Oktatási Stúdió. 1996, 206 oldal 1120 Ft.

A szerző a szegedi József Attila Tudományegyetem professzora, eddig több mint húsz pedagógiai tárgyú könyve jelent meg. Mostani könyve bevezetőjében először tisztázza azokat az alapfogalmakat – személyiség, a személyiség fejlődése, kompetencia stb. –, amelyekre a kézikönyv épül. A könyv alapvető célja az, hogy segítséget nyújtson az iskolai pedagógiai programok, az iskolák nevelési rendszerének, feladatainak kidolgozásához.

A kézikönyv négy nagy egységből áll. Az első, amelynek címe *Az értelem művelése*, a tanulási motívumok és a kognitív képességek fejlesztéséről szól. *A segítő életmódra nevelés* című rész a szociális kompetenciával, az egyén szociális értékrendjének fejlesztésével és a szociális képességrendszer fejlesztésével foglalkozik. *Az egészséges és a kulturált életmódra nevelés kérdéseit* tárgyalja a könyv harmadik nagy egysége, külön-külön fejezetekben tárgyalva a személyes kompetencia, a személyes motívumok, illetve képességek fejlesztését, továbbá az egyéni tudat fejlődésének segítését. *A szakmai képzés alapozásáról: az alkotóképesség fejlesztéséről és a tehetséggondozásról* szól a negyedik rész.

Mivel korszerű nevelési kézikönyvekben nem bővelkedünk, ez a kiadvány a pedagógiai képzést, a továbbképzést is szolgálhatja. Nagy József könyve továbbá alkalmas az olyan – nem iskolában dolgozó – szakemberek tájékozódására, akiknek munkájában a nevelés, a segítség és a személyiségfejlesztés nagy szerepet kap.

Polgári Jog, 1970–1995. Kötelmi jog. Általános rész. Szerkesztette Horeczky Károly és Szilágyi Dénes. Bp. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó. 1996, 660 oldal 8065 Ft (Civilisztikai Döntvénytár sorozat)

A Civilisztikai Döntvénytár sorozat negyedik kötete – hagyományos elnevezéssel – a kötelmi jog általános részét tartalmazza. Benne a szerződések általános szabályaihoz, a szerződésen kívül okozott kárért és a jogalap nélküli gazdagodásért való felelősség szabályaihoz kötődő bírói gyakorlatot kapja kézhez a szakmai közönség.

A kötet anyaga 16 fejezetre oszlik. A könyv első fejezeteinek témája a szerződés, annak általános szabályai, a szerződés megkötése, a képviselő, szerződés tartalma és tárgya, a pénztartozás és kamat, a harmadik személy javára szóló szerződés. Ezt követően olvashatunk a semmisség és a megtámadhatóság kérdéséről, a szerződés módosításáról, a szerződést biztosító mellékkötelezettségekről, a teljesítésről és a beszámításról, a szerződésszegésről, a szerződés megszűnésének egyes eseteiről, az engedményezésről és a tartozás-átvállalásról stb. A kötet a kártérítés különböző eseteivel zárul. A témák visszakeresését tárgymutató segíti.

A gyakorlatban szinte állandón alkalmazott jogterület szabályaihoz kapcsolódó elvi állásfoglalások és eseti döntések közreadása jelentős segítséget nyújt a szakemberek számára.

Vókó György: Büntetés-végrehajtási jog. Pécs. Janus Pannonius Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar. 1996, 166 oldal 1000 Ft

Az e témakörben írott legfontosabb hazai művek – gondoljunk csak Földvári József „büntetésstanára”, vagy a kétkötetes Büntetés-végrehajtási jogra – már 20-30 éves időbeli távolságra vannak, ennek megfelelően tartalmuk is jelentősen különbözik Vókó György könyvétől.

A büntetés-végrehajtási jog tulajdonképpen az elmúlt 20 évben különült el a büntetőjog másik két nagy területétől, az anyagi és az eljárási jogtól, s a közelmúltban lett egyetemi tantárgy hazánk valamennyi állam- és jogtudományi karán.

Nem véletlen, hogy ez a kiadvány éppen Pécssett jelent meg, hiszen a büntetés-végrehajtási jog oktatásának az ottani egyetemen nagy hagyományai vannak, s Földvári József – aki a szóban forgó kötet lektora is volt – ott kifejtett munkássága tetten talán a legtöbbet a jogterület fent említett önállósodása érdekében.

A könyv sokrétűen tárja fel, melyek azok a nemzetközi előírások, szabályok, amelyekhez a hazai jogalkotásnak a büntetés-végrehajtási jog területén alkalmazkodnia kellett. E jogharmonizációs problémákon túl, a büntető igazságszolgáltatási rendszer reformja, valamint a magasabb és alacsonyabb rendű jogszabályok közötti diszharmonia megszüntetésének igénye a közelmúltban és ma fokozott mértékben rótt/ró feladatokat a jogalkotókra és jogalkalmazókra egyaránt. Jogos a szerző következtetése: egyre több, a gyakorlati igényeket is kielégítő büntetés-végrehajtási szakkönyvre volna szükség.

A kötet nemcsak egyetemi tankönyv, hanem a jogi szakvizsgára való felkészüléshez is segítséget kíván nyújtani. A tankönyv szerkezete logikus, nyelvezete tömör. A szerző az ismeretközlés olyan módszerét választotta, amely elsődlegesen a jogi felsőoktatás céljait szolgálja, könyve az elméleti alapokon már túljutott olvasóknak készült, nagy súlyt helyez a jogalkalmazási alapismeretekre és tapasztalatokra, figyelembe veszi a tudomány és a gyakorlat követelményeit egyaránt.

Vókó György könyve nemcsak a képzésben használható, a kötetet haszonnal forgathatják a gyakorlati szakemberek is.

Zsidi Zoltán: Hagyjuk sorsára? Magatartászavar fiatalokban. Bp. Nemzeti Tankönyvkiadó. 1997, 232 oldal 548 Ft (Pszichológia és pedagógia nevelőknek szorozat)

Sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak mások viselkedését, velünk és másokkal szemben is. Nem kivétel ez alól a fiatalok „eltérőnek ítélt” magatartása sem. Ezt a megmagyarázhatatlannak ítélt viselkedést, magatartást – amelyet ma sokan „eltérő magatartásnak” vagy „diszfunkcionális viselkedésnek” neveznek – a szerző magatartászavarnak nevezi művében.

Zsidi Zoltán a következőképpen ajánlja művét: „*Könyvemet elsősorban a fiataloknak ajánlom: fiatal felnőtteknek, gyermek- és ifjúságvédelmi szakembereknek, szülőknek, nevelőknek, nevelésszociológusoknak, szociális munkásoknak, a fiatalkorúak híráinak, ügyészeiknek, ügyvédjeiknek, rendőrtiszteknek, tiszteseknek, honvédségi kiképző és nevelőtiszteknek, fiatalokkal foglalkozó orvosoknak, nővéreknek, büntetés-végrehajtási intézetek felügyelőinek és mindazon segítőknél, akik azonosulni tudnak a magatartászavaros fiatalokkal, átérzik eltérő, zavart magatartásukból fakadó gondjaikat.*”

A könyvnek mind a négy fejezete a magatartászavaros fiatal segítségéről, a segítség módjairól szól, más-más megközelítésben. A könyv ötödik része *Ki ne tudná?* címmel a „siker útjait” villantja fel, vagyis azt mutatja be: a magatartászavaros fiatalok is lehetnek sikeresek, ha eredményesen tudják leküzdeni magatartászavarukat.

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Szakkönyvtárából)